

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2014. gada 19. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Sociālā politika — Direktīva 2000/78/EK — Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un profesijas jomā — 2. pants, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 6. panta 1. punkts — Tieša diskriminācija vecuma dēļ — Ierēdņu pamatalgas noteikšana atkarībā no vecuma — Pārejas noteikumi — Atšķirīgas attieksmes saglabāšana — Pamatojumi — Tiesības uz atlīdzinājumu — Dalībvalsts atbildība — Līdzvērtības un efektivitātes principi

Apvienotās lietas no C-501/12 līdz C-506/12, C-540/12 un C-541/12

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Berlin* (Vācija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2012. gada 23. oktobrī un kas Tiesā reģistrēti 2012. gada 8. novembrī (lietas no C-501/12 līdz C-506/12), un lēmumiem, kas pieņemti 2012. gada 13. novembrī un kas Tiesā reģistrēti 2012. gada 8. un 28. novembrī (lietas C-540/12 un C-541/12), tiesvedībā

Thomas Specht (C-501/12),

Jens Schombera (C-502/12),

Alexander Wieland (C-503/12),

Uwe Schönefeld (C-504/12),

Antje Wilke (C-505/12),

Gerd Schini (C-506/12)

pret

Land Berlin

un

Rena Schmeel (C-540/12),

Ralf Schuster (C-541/12)

pret

Bundesrepublik Deutschland.

* Tiesvedības valoda – vācu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši H. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], Ž. K. Bonišo [*J. C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents),

ģenerālvokāts I. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 19. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *A. Wieland, U. Schönefeld, G. Schini*, kā arī *R. Schmeel* un *R. Schuster* vārdā — *E. Ribet Buse* un *R. Hildebrand*, Rechtsanwältin,

— *Land Berlin* vārdā — *M. Theis*, pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā — *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji,

— Eiropas Savienības Padomes vārdā — *M. Simm* un *J. Herrmann*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — *D. Martin* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 28. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 2. pantu, 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 6. panta 1. punktu Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvā 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 16. lpp.).
- 2 Šie lūgumi ir tikuši izteikti, lietās no C-501/12 līdz C-506/12 izskatot strīdu starp *Land Berlin* ierēdņiem *T. Specht, J. Schombera, A. Wieland, U. Schönefeld, A. Wilke*, kā arī *G. Schini* un šo pārvaldes iestādi, un lietās C-540/12 un C-541/12 izskatot strīdu starp federālās valsts ierēdņiem *R. Schmeel* un *R. Schuster* un *Bundesrepublik Deutschland* par noteikumiem ierēdņu klasificēšanai līmeņos vai pārejas līmeņos tiem atbilstoši piemērojamās atalgojuma sistēmas pakāpju ietvaros.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši Direktīvas 2000/78 1. pantam, “lai vienlīdzīgas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs, šīs direktīvas mērķis attiecībā uz nodarbinātību un profesiju ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ”.

4 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā “vienlīdzīgas attieksmes princips” nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš 1. pantā minēts iemesls.

2. Šā panta 1. punktā:

a) uzskata, ka tiešā diskriminācija notiek tad, ja salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas, ir izturējušies vai izturētos sliktāk nekā pret citu personu jebkura 1. pantā minēta iemesla dēļ;

[..].”

5 Šīs direktīvas 3. panta ar nosaukumu “Piemērošanas joma” 1. punkta c) apakšpunktā ir precizēts, ka tā ir piemērojama visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, it īpaši attiecībā uz “nodarbinātību un darba nosacījumiem, to skaitā atlaišanu un atalgojumu”.

6 Šīs direktīvas 6. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Neatkarīgi no 2. panta 2. punkta dalībvalstis var paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir vecums, neveido diskrimināciju, ja attiecīgās valsts tiesību kontekstā tā ir objektīvi un saprātīgi attaisnota ar likumīgu mērķi, tostarp likumīgu nodarbinātības politiku, darba tirgu un profesionālās izglītības mērķiem, un ja šā mērķa sasniegšanas līdzekļi ir atbilstīgi un vajadzīgi.

Šāda dažāda attieksme cita starpā var ietvert:

a) to, ka nosaka īpašus nosacījumus darba un profesionālās izglītības iespējām, nodarbinātības un profesijas nosacījumus, tostarp atlaišanas un atalgošanas nosacījumus jauniešiem, vecākiem strādniekiem un personām, kuru apgādībā ir citas personas, lai veicinātu viņu profesionālo integrāciju vai nodrošinātu aizsardzību;

b) to, ka nosaka minimālos nosacījumus attiecībā uz vecumu, profesionālo pieredzi vai darba stāžu, lai iegūtu darbu vai konkrētas ar to saistītas priekšrocības;

[..].”

7 Atbilstoši Direktīvas 2000/78 9. panta, kura nosaukums ir “Tiesību aizsardzība”, 1. punktam:

“Dalībvalstis nodrošina, lai tiesiskās un/vai administratīvās procedūras, arī tad, ja tās uzskata par atbilstīgām samierināšanas procedūrām, nolūkā panākt, ka izpilda šajā direktīvā paredzētos pienākumus, būtu pieejamas visām personām, kuras uzskata sevi par cietušām, jo viņām nav piemērots vienlīdzīgas attieksmes princips, pat pēc tam, kad attiecības, kurās ir bijusi diskriminācija, ir beigušās.”

8 Minētās direktīvas 16. pantā ar nosaukumu “Atbilstība” ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) atceļ normatīvos un administratīvos aktus, kas ir pretrunā ar vienlīdzīgas attieksmes principu;

b) pasludina vai var pasludināt par spēkā neesošiem vai groza jebkurus noteikumus, kas ir pretrunā ar vienlīdzīgas attieksmes principu, kurš ir iekļauts līgumos vai kolektīvajos līgumos, uzņēmumu iekšējās kārtības noteikumos vai noteikumos, kas reglamentē neatkarīgās profesijas un darba ņēmēju un darba devēju organizācijas.”

- 9 Minētās direktīvas 17. pants, kurā aplūkotas sankcijas, ir šāds:

“Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka šīs sankcijas piemēro. Sankcijām, kas ietver kompensācijas maksājumu upurim, jābūt efektīvām, proporcionālām un preventīvām. [..]”

Vācijas tiesības

- 10 Direktīva 2000/78 Vācijas tiesiskajā regulējumā ir transponēta ar 2006. gada 14. augusta Vispārējo likumu par vienlīdzīgu attieksmi (*Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz, BGBl. 2006 I, 1897. lpp.; turpmāk tekstā – “AGG”*).

Federālais likums par ierēdņu atalgojumu

- 11 Federālais likums par ierēdņu atalgojumu (*Bundesbesoldungsgesetz*), redakcijā, kas bija spēkā 2002. gada 6. augustā (turpmāk tekstā – “Vecais likums par ierēdņu atalgojumu”), bija piemērojams federālajiem ierēdņiem līdz 2009. gada 30. jūnijam, bet *Land Berlin* ierēdņiem – līdz 2011. gada 31. jūlijam. Šis likums bija šiem ierēdņiem piemērojamās atalgojuma sistēmas juridiskais pamats.
- 12 Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. pantā, kura nosaukums ir “Pamatalgas aprēķināšana”, ir noteikts šādi:

“(1) Pamatalgu aprēķina atbilstoši līmenim, ja atalgojuma sistēmā nav noteikts citādi. Pāreja no viena līmeņa uz nākamo notiek saskaņā ar ierēdņa stāžu un nopelniem. Ierēdnis vai karavīrs saņem vismaz tās pakāpes pamatalgu, kurā viņš ticis pieņemts darbā.

(2) Pamatalgu palielina ik pēc diviem gadiem līdz piektajam līmenim, pēc tam ik pēc trim gadiem, līdz sasniegts devītais līmenis, un pēc tam ik pēc četriem gadiem.

(3) Ierēdņiem un karavīriem, kuriem piemērojama A atalgojuma sistēma, ja tie ilgstoši pilda savus dienesta pienākumus, var priekšlaikus tikt piešķirta nākamā augstākā līmeņa pamatalga (paaugstināšana nopelnu dēļ). Vienas iestādes ietvaros vienā kalendārajā gadā nopelnu dēļ nedrīkst paaugstināt vairāk kā 15 % no saviem A atalgojuma pakāpes ierēdņiem un karavīriem, kuru galīgā pamatalga vēl nav tikusi sasniegta. Ja konstatēts, ka ierēdņa vai karavīra snieguma līmenis neatbilst ieņemamā amata vidējām prasībām, tas paliek savā līmenī, līdz viņa sniegums pamato pārcelšanu nākamajā augstākajā līmenī. [..]”

- 13 Šī likuma 28. pantā, kura nosaukums ir “Izdienas stāžs”, ir noteikts, ka:

“(1) Izdienas stāžu aprēķina, skaitot no tā mēneša pirmās dienas, kad ierēdnis vai karavīrs sasniedz 21 gada vecumu.

(2) Iepriekš 1. punktā noteiktā izdienas stāža aprēķina sākums pēc 31 gada vecuma sasniegšanas tiek atlikts uz laiku, kurā personai nav tiesību uz atalgojumu kā ierēdnim vai karavīram, un, proti, līdz 35 gadu vecuma sasniegšanai – uz perioda vienu ceturtdaļu un turpmāk – uz pusi. [..] Laikposmi, kas īsāki par vienu mēnesi, tiek noapaļoti līdz tuvākajai zemākajai vienībai. Šī punkta pirmā teikuma izpratnē ierēdņa vai karavīra atalgojumam tiek pielīdzināta atlīdzība par galveno amata funkciju veikšanu dienestā pie publisko tiesību darba devēja (29. pants), dienestā publisko tiesību reliģiskās organizācijās un to apvienībās, kā arī dienestā pie tādiem darba devējiem, kuri piemēro publiskajā sektorā spēkā esošos koplīgumus vai koplīgumus ar būtībā līdzvērtīgu saturu un kuros valsts vai publisko tiesību personas būtiski piedalās, veicot iemaksas vai piemaksas, vai kā citādi.

[..]”

Jaunais likums par federālo ierēdņu atalgojumu

14 Federālā likuma par ierēdņu atalgojumu, kurš stājās spēkā 2009. gada 1. jūlijā (turpmāk tekstā – “Jaunais likums par federālo ierēdņu atalgojumu”), kas tika pieņemts atbilstoši Likuma par federālo civildienesta tiesību reformu un modernizāciju (2009. gada 5. februāra *Dienstrechtsneuordnungsgesetz*, turpmāk tekstā – “*DNeuG*”) 2. pantam, attiecas vienīgi uz ierēdņiem, kuriem atalgojumu izmaksā federālā valsts.

15 Jaunā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. pantā, kura nosaukums ir “Pamatalgas aprēķināšana”, ir noteikts šādi:

“(1) Pamatalgas aprēķina atbilstoši līmenim, ja likumā nav noteikts citādi. Pāreja no viena līmeņa uz nākamo notiek atbilstoši saskaņā ar prasībām dienestā pavadītajam laikam (pieredze).

(2) Pirmo reizi ieceļot amatā, kurš sniedz tiesības uz atalgojumu, kam piemērojams šis likums, pamatalga tiek noteikta 1. līmeņa apmērā, ja netiek ņemti vērā iepriekšējie nodarbinātības periodi – attiecībā uz ierēdņiem – atbilstoši šī likuma 28. panta 1. punktam vai – attiecībā uz karavīriem – atbilstoši citiem pamatalgas aprēķināšanas noteikumiem saskaņā ar 4. panta pirmo teikumu. [..].

(3) Pamatalgas pieaug pēc diviem 1. līmenī nostrādātiem gadiem, pēc tam pēc trijiem 2.–4. līmenī nostrādātiem gadiem, bet pēc tam pēc četriem 5.–7. līmenī nostrādātiem gadiem. [..] Laikposmi, par kuriem nav tiesību saņemt ierēdņa atalgojumu, to attiecīgā ilguma dēļ palēnina ierēdņa karjeras virzību, neskarot šī likuma 28. panta 2. punkta noteikumus.

[..]

(7) Ja ilgstoši izcili tiek pildīti dienesta pienākumi, A atalgojuma pakāpes ierēdņiem var priekšlaikus tikt piešķirta nākamā augstākā pieredzes līmeņa pamatalga (“paaugstināšana nopelnu dēļ”). [..]”

16 Šī likuma 28. pants, kura nosaukums ir “Laikposmi, kurus var ņemt vērā”, nosaka:

“(1) Nosakot sākotnējo līmeni, kā 27. panta 3. punktā definēto pieredzi ņem vērā šādus iepriekšējos laikposmus:

1. laikposmi, kuros dienestā pie publisko tiesību darba devēja (29. pants) vai dienestā pie publisko tiesību reliģiskās organizācijas un to apvienībām tiek veiktas līdzvērtīgas galvenās amata funkcijas, kas nav nosacījums piekļuvei karjerai [..].”

Land Berlin [Berlīnes federālās zemes] tiesiskais regulējums par ierēdņu atalgojumu

17 Atbilstoši 2011. gada 29. jūnija Likumam par *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma reformu (*Gesetz zur Besoldungsneuregelung für das Land Berlin – Berliner Besoldungsneuregelungsgesetz*) *Land Berlin* ierēdņiem, kuri 2011. gada 1. augustā jau bija apstiprināti amatā (turpmāk tekstā – “jau apstiprinātie ierēdņi”), tiek piemērots cits regulējums nekā ierēdņiem, kuri amata pienākumus pildīt sāka pēc šī datuma (turpmāk tekstā – “jaunie ierēdņi”).

– Federālās zemes tiesiskais regulējums par jauno ierēdņu atalgojumu

- 18 Jaunais likums par federālo ierēdņu atalgojumu tika izteikts redakcijā, kas pielāgota *Land Berlin*. Šis likums, kura nosaukums ir “Likums par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu” (*Bundesbesoldungsgesetz Berlin*, turpmāk tekstā – “Jaunais likums par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu”), ir piemērojams jaunajiem ierēdņiem. Pamatlietās atbilstošās šī likuma normas būtībā ir identiskas šī sprieduma 15. un 16. punktā izklāstītajām Jaunā likuma par federālo ierēdņu atalgojumu normām.

– Tiesiskais regulējums par jau apstiprināto ierēdņu atalgojumu

- 19 2011. gada 29. jūnija Likumā, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu (*Berliner Besoldungsüberleitungsgesetz*), ir paredzēti noteikumi jau apstiprināto ierēdņu klasificēšanai jaunajā sistēmā, kā arī šiem ierēdņiem piemērojamie pārejas pasākumi.

- 20 Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, 2. pantā, kura nosaukums ir “Klasificēšana līmeņos un pārejas līmeņos A atalgojuma sistēmas pakāpēs”, ir noteikts:

“(1) 2011. gada 1. augustā ierēdņi, atbilstoši iepriekšējos punktos izklāstītajiem noteikumiem, tiek klasificēti līmeņos vai pārejas līmeņos, kas paredzēti [Likuma par *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma reformu] 3. pielikumā, atbilstoši 2011. gada 31. jūlijā ieņemtajam amatam un pamatalgai, uz kuru tiem bija tiesības 2011. gada 1. augustā atbilstoši 2010. gada 8. jūlija Likumam 2010/2011 par *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma un vecuma pensiju pielāgošanu [..].

(2) Saskaņā ar 1. punktu ierēdnis tiek klasificēts tajā līmenī vai pārejas līmenī, kas atbilst līdz pilnai valūtas vienībai uz augšu noapaļotai pamatalgai. [..]”

- 21 Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, 3. pantā, kura nosaukums ir “Ierēdņu, kas klasificēti līmeņos un pārejas līmeņos A atalgojuma sistēmas pakāpēs, vēlākā virzība”, ir paredzēts šādi:

“(1) Pēc klasificēšanas pamatalgas līmenī atbilstoši [Likuma par *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma reformu] 3. pielikumam sākas pieredzes ilguma aprēķināšanai nepieciešamais laikposms, kas nepieciešams karjeras virzībai atbilstoši [Jaunā likuma par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu] 27. panta 3. punktam. Pārceļšana nākamajā augstākajā līmenī ir regulēta [šī likuma] 27. panta 3. punktā.

[..]”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

- 22 Fakti pamatlietās, kas Tiesā tikušas apvienotas, ir līdzīgi, pat identiski. Tos var apkopot šādi.

- 23 *T. Specht, J. Schombera, A. Wieland, U. Schönefeld, A. Wilke* un *G. Schini* ierēdņu amatos *Land Berlin* tika iecelti laika posmā no 1992. līdz 2003. gadam. *R. Schmeel* un *R. Schuster* par *Bundesrepublik Deutschland* ierēdņiem uz mūžu tika iecelti, attiecīgi, 1982. un 1992. gadā. Viņi visi darbā tika pieņemti atbilstoši Vecajam likumam par ierēdņu atalgojumu un sākotnēji atalgojumu saņēma, pamatojoties uz šo likumu, bet pēc tam tika pārklasificēti tiem attiecīgi piemērojamās jaunajās atalgojuma sistēmās.

- 24 Pamatlietu prasītāji pirmstiesas posmā apstrīdēja to algas aprēķināšanas metodi, norādot, ka, tā kā tajā tiek ņemts vērā to vecums, viņi tiek diskriminēti vecuma dēļ. Pēc tam, kad viņu sūdzība tika noraidīta, pamatlietu prasītāji vērsās *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes administratīvā tiesa).

- 25 *T. Specht, J. Schombera, A. Wieland, U. Schönefeld, A. Wilke un G. Schini*, kā arī *R. Schmeel un R. Schuster* norāda, ka Vecais likums par ierēdņu atalgojumu ir pretrunā diskriminācijas vecuma dēļ aizliegumam, kas paredzēts AGG un Direktīvā 2000/78. Šai ziņā viņi cita starpā lūdz izmaksāt starpību starp atalgojumu, kuru tie būtu saņēmuši, ja būtu klasificēti augstākā sava līmeņa pakāpē, un atalgojumu, kuru tie faktiski ir saņēmuši.
- 26 *T. Specht, A. Wieland, U. Schönefeld un A. Wilke* kritizē, ka pārklasificēšanas noteikumos, kas paredzēti Likumā, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, prettiesiski ir saglabāts līdzšinējais atalgojuma princips, kas bija tieši piesaistīts nevis darba pieredzei, bet gan “izdienas stāžam”, jo esošo ierēdņu pāreja esot tikusi veikta tikai atbilstoši viņu līdzšinējai pamatalgai.
- 27 Iesniedzējtiesai tādējādi katrā no pamatlietām ir jālemj par attiecīgo valsts tiesību normu saderīgumu ar Savienības tiesībām, konkrētāk, ar Direktīvu 2000/78, jo ar šīm tiesību normām varētu būt radīta diskriminācija vecuma dēļ, kas minētajā direktīvā ir aizliegta.
- 28 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* nolēma tiesvedību apturēt un uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus lietās C-501/12, C-503/12 un C-505/12, kuros ir ietverti arī lietās C-502/12, C-504/12, C-506/12, C-540/12 un C-541/12 uzdotie jautājumi, un tie ir šādi:

- “1) Vai Savienības primārās un/vai sekundārās tiesības, šajā gadījumā it īpaši Direktīva [2000/78], kurās noteikts pilnīgs nepamatotas diskriminācijas vecuma dēļ aizliegums, ir jāinterpretē tādējādi, ka šis aizliegums attiecas arī uz valsts tiesību normām par ierēdņu atalgojumu?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai no šo Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību interpretācijas izriet, ka valsts tiesību norma, saskaņā ar kuru ierēdņa pamatalgas apmērs, viņam stājoties amatā civildienestā, noteicoši ir atkarīgs no viņa vecuma un pēc tam palielinās atkarībā no stāža civildienestā, ir uzskatāma par tiešu vai netiešu diskrimināciju vecuma dēļ?
- 3) Ja arī uz otro jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai šādas valsts tiesību normas attaisnošana ar likumdošanas mērķi atļūdzināt darba pieredzi ir pretrunā Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību interpretācijai?
- 4) Ja arī uz trešo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai, kamēr nav ieviesti nediskriminējoši tiesību akti par ierēdņu atalgojumu, Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību interpretācijai atbilst kādas citas tiesiskās sekas, nevis algas izmaksāšana ar atpakaļejošu spēku diskriminētajām personām atbilstoši viņu atalgojuma pakāpes augstākajam līmenim?

Vai tādējādi diskriminācijas aizlieguma pārkāpuma tiesiskās sekas izriet no pašām Savienības primārajām un/vai sekundārajām tiesībām, šajā gadījumā it īpaši no Direktīvas [2000/78], vai diskriminētās personas tiesības rodas tikai atbilstoši Eiropas tiesībās atzītajam principam par valsts atbildību Savienības tiesību nepilnīgas transponēšanas dēļ?

- 5) Vai Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību interpretācijai ir pretrunā valsts pasākums, atbilstoši kuram tiesības uz maksājumu (*a posteriori*, kā starpību) vai tiesības uz kompensāciju ir atkarīgas no tā, vai ierēdnis tās ir izmantojis samērā īsā periodā?
- 6) Ja uz pirmo līdz trešo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai no Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību aktu interpretācijas izriet, ka likums par pārejas regulējumu, ar kuru esošie ierēdņi pārejas dienā tika iekļauti jaunās sistēmas līmenī, tikai pamatojoties uz pamatalgas summu, kas aprēķināta saskaņā ar veco (diskriminējošo) atalgojuma tiesisko regulējumu, un atbilstoši kuram turpmākā virzība uz augstākajiem līmeņiem tiek noteikta tikai atbilstoši laikam,

kas nostrādāts pēc pārejas likuma stāšanās spēkā, neatkarīgi no ierēdņa kopējā nostrādātā laika, nozīmē, ka tiek saglabāta pastāvošā diskriminācija vecuma dēļ, kas turpinās, līdz attiecīgais ierēdnis sasniedz augstāko atalgojuma līmeni?

- 7) Ja uz sesto jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai turpinātās nevienlīdzīgas attieksmes attaisnošana ar likumdošanas mērķi, saskaņā ar kuru ar pārejas likumu bija jāaizsargā ne (tikai) pārejas dienā iegūtās tiesības, bet (arī) [jau apstiprināto] ierēdņu paļāvība uz ienākumu attīstību atbilstoši attiecīgajai atalgojuma pakāpei atbilstoši vecajam atalgojuma tiesiskajam regulējumam, ir pretrunā Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību aktu interpretācijai?

Vai [jau apstiprināto] ierēdņu diskriminācijas turpināšanu var attaisnot tādējādi, ka tiesiskā regulējuma alternatīvas gadījumā (arī esošo ierēdņu individuāla iekļaušana atbilstoši pieredzei) rastos pārmērīgi administratīvi izdevumi?

- 8) Gadījumā, ja Tiesa noraidītu septītajā jautājumā izvirzīto pamatojumu, vai, kamēr arī attiecībā uz [jau apstiprinātajiem] esošajiem ierēdņiem nav ieviesti nediskriminējoši tiesību akti par atalgojumu, Savienības primāro un/vai sekundāro tiesību aktu interpretācijai atbilst kādas citas tiesiskās sekas, nevis algas ilgstoša, ar atpakaļejošu spēku veikta izmaksāšana esošajiem ierēdņiem atbilstoši viņu atalgojuma pakāpes augstākajam līmenim?

Vai tādējādi diskriminācijas aizlieguma pārkāpuma tiesiskās sekas izriet no pašām Savienības primārajām un/vai sekundārajām tiesībām, šajā gadījumā it īpaši no Direktīvas [2000/78], vai diskriminētās personas tiesības rodas tikai atbilstoši Eiropas tiesībās atzītajam principam par dalībvalstu atbildību Savienības tiesību nepilnīgas transponēšanas dēļ?”

- 29 Tiesas priekšsēdētājs 2012. gada 3. decembrī izdeva rīkojumu apvienot lietas no C-501/12 līdz C-506/12, C-540/12 un C-541/12 rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 30 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka ierēdņu atalgojums ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.
- 31 Šis jautājums tāpat attiecas uz Direktīvas 2000/78 materiālo piemērojamību un piemērojamību personām.
- 32 Saistībā ar šīs direktīvas materiālo piemērošanas jomu iesniedzējtiesa interesējas par saikni starp, no vienas puses, tās 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, atbilstoši kuram Savienības kompetences ietvaros šī direktīva ir piemērojama visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, it īpaši attiecībā uz nodarbinātību un darba nosacījumiem, šai frāzei īpaši ietverot arī atlaišanu un atalgojumu, un, no otras puses, LESD 153. panta 5. punktu, kurā paredzēts izņēmums no Savienības kompetences sociālās politikas jomā tādējādi, ka tai nav tiesību iejaukties šajā jautājumā, īpaši attiecībā uz atalgojumu.
- 33 Tiesa katrā ziņā ir atzinusi, ka minētā atkāpe ir jāizprot tādējādi, ka tā aptver pasākumus, kuri – līdzīgi kā visu vai daļas darba samaksu veidojošo elementu un/vai darba samaksas līmeņa dalībvalstīs vienādošana vai minimālās algas noteikšana – nozīmētu Savienības tiesību tiešu iejaukšanos darba samaksas noteikšanā Savienības ietvaros. To tomēr nevar paplašināt, attiecinot uz visiem jautājumiem,

kas ietver jebkādu saikni ar darba samaksu, pretējā gadījumā dažas no LESD 153. panta 1. punktā minētajām jomām zaudētu lielu daļu nozīmes (spriedums *Impact*, C-268/06, EU:C:2008:223, 124. un 125. punkts, kā arī spriedums *Bruno* u.c., C-395/08 un C-396/08, EU:C:2010:329, 37. punkts).

- 34 Līdz ar to ir jānošķir LESD 153. panta 5. punktā lietotais termins “darba samaksa” no šī paša termina, kas lietots Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Pēdējais minētais ir nodarbinātības nosacījumu daļa, un, kā savu secinājumu 45. punktā norādījis ģenerālvokāts, tas tiešā veidā neparedz atalgojuma lieluma noteikšanu.
- 35 Šajā gadījumā katram Vācijas civildienesta limenim un pakāpei atbilstošā atalgojuma apmēru nosaka kompetentās valsts iestādes un Savienībai nav kompetences šai ziņā. Turpretim valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēta klasificēšana minētajos līmeņos un pakāpēs, no Direktīvas 2000/78 materiālās piemērošanas jomas nevar izslēgt.
- 36 Attiecībā uz šīs direktīvas piemērojamību personām pietiek atgādināt, ka tās 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir skaidri norādīts, ka tā cita starpā ir piemērojama visām valsts sektorā strādājošām personām.
- 37 Šādos apstākļos uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka ierēdņu atalgojuma nosacījumi ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.

Par otro un trešo jautājumu

- 38 Ar otro un trešo jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Savienības tiesības, īpaši Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tām ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, atbilstoši kurai katras amata pakāpes ietvaros ierēdņa pamatalgas līmenis, viņu pieņemot darbā, tiek noteikts atkarībā no viņa vecuma.
- 39 Vispirms ir jānoskaidro, vai vecais likums par ierēdņu atalgojumu ietver atšķirīgu attieksmi vecuma dēļ Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkta izpratnē. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šo tiesību normu “vienlīdzīgas attieksmes princips” nozīmē, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš šīs direktīvas 1. pantā minēts iemesls. Šīs direktīvas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir precizēts, ka atbilstoši šī panta 1. punktam tiešā diskriminācija notiek tad, ja salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas sliktāk nekā pret citu personu jebkura šīs pašas direktīvas 1. pantā minētā iemesla dēļ.
- 40 Šajā lietā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. un 28. pantu “izdienas stāžs”, ko nosaka atbilstoši faktiskajam vecumam, ir atsauces kritērijs, sākotnēji klasificējot ierēdņu pamatalgas līmenī. Šis izdienas stāžs sākas tā mēneša pirmajā dienā, kurā ierēdnis ir pilnībā sasniedzis 21 gada vecumu. Pēc 31 gada vecuma sasniegšanas izdienas stāža aprēķināšanas sākums tiek atlikts uz laiku, kurā personai nav tiesību uz atalgojumu kā ierēdnim, un, proti, līdz 35 gadu vecuma sasniegšanai – uz perioda vienu ceturtdaļu un turpmāk – uz pusi. Ierēdnis saņem vismaz tā līmeņa pamatalgu, kurā viņš ticis pieņemts darbā. Vēlāk virzība uz augstākiem līmeņiem tiek regulēta atbilstoši stāžam un nopelniem. Tādējādi pamatalgu palielina ik pēc diviem gadiem līdz piektajam līmenim, pēc tam ik pēc trim gadiem, līdz sasniegts devītais līmenis, un pēc tam ik pēc četriem gadiem. Ierēdņiem, kuri ilgstoši pilda savus dienesta pienākumus, var priekšlaikus tikt piešķirta nākamā augstākā līmeņa pamatalga.

- 41 Kā norādījusi iesniedzējtiesa, vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. pantā paredzētās virzības pa līmeņiem sistēmas un no šī likuma 28. panta izrietošās izdienas stāža aprēķina metodes kombinēta piemērošana nodrošina, piemēram, ka persona, kas iecelta uz mūžu par federālās valsts vai *Land Berlin* ierēdņi 21 gada vecumā, sāktu karjeru A11. pakāpes 1. līmenī, savukārt persona, kas karjeru civildienestā uzsākusi tikai 23 gadu vecumā, tiek klasificēta šīs pakāpes 2. līmenī.
- 42 Kā Tiesa konstatēja sprieduma *Hennigs* un *Mai* (C-297/10 un C-298/10, EU:C:2011:560) 58. punktā, šādā gadījumā jāatzīst, ka vienā dienā tajā pašā līmenī darbā pieņemtiem ierēdņiem, kuriem ir vienāda vai līdzvērtīga profesionālā pieredze, bet kuri ir dažāda vecuma, piešķirtā pamatalga atšķirsies atkarībā no šo personu vecuma darbā pieņemšanas brīdī. No tā izriet, ka šie abi ierēdņi ir salīdzināmās situācijās un ka vienam no viņiem ir mazāka pamatalga nekā otram.
- 43 Tādējādi jāsecina, ka ar Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. un 28. pantu ieviestā atalgojuma sistēma rada atšķirīgu attieksmi vecuma kritērija dēļ Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkta un 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 44 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai šo atšķirīgo attieksmi var attaisnot, ņemot vērā Direktīvas 2000/78 6. panta 1. punktu.
- 45 Šīs normas pirmajā daļā ir precizēts, ka dalībvalstis var paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir vecums, neveido diskrimināciju, ja attiecīgās valsts tiesību kontekstā tā ir objektīvi un saprātīgi attaisnota ar likumīgu mērķi, tostarp likumīgu nodarbinātības politiku, darba tirgu un profesionālās izglītības mērķiem, un ja šā mērķa sasniegšanas līdzekļi ir atbilstīgi un vajadzīgi.
- 46 Tiesa ir vairākkārt lēmusi, ka dalībvalstis var veikt pasākumus, kas ietver atšķirīgu attieksmi vecuma dēļ saskaņā ar Direktīvas 2000/78 6. panta 1. punkta pirmo daļu. Tām ir plaša rīcības brīvība, ne tikai sociālās politikas un nodarbinātības jomā izvēloties noteiktu mērķi, bet arī nosakot pasākumus, ar kuriem iespējams tos sasniegt (skat. spriedumu *Palacios de la Villa*, C-411/05, EU:C:2007:604, 68. punkts, un *Rosenblatt*, C-45/09, EU:C:2010:601, 41. punkts).
- 47 Kā norāda Vācijas valdība, šī sprieduma 43. punktā konstatētā atšķirīgā attieksme ir attaisnojama ar mērķi fiksētā veidā novērtēt agrāko profesionālo pieredzi, tomēr saglabājot vienotu administratīvo praksi.
- 48 Šai ziņā Tiesa jau ir atzinusi, ka tādas darbinieka iegūtās pieredzes atlīdzināšana, kura tam ļauj labāk veikt viņa pienākumus, principā ir likumīgs nodarbinātības politikas mērķis (spriedums *Hennigs* un *Mai*, EU:C:2011:560, 72. punkts un tajā minētā judikatūra)
- 49 Vēl saskaņā ar jau minēto Direktīvas 2000/78 6. panta 1. punktu ir jāpārbauda, vai dalībvalstu plašās rīcības brīvības, kas atgādināta šī sprieduma 46. punktā, ietvaros šī mērķa sasniegšanai izmantotie līdzekļi ir atbilstīgi un vajadzīgi.
- 50 Šai ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka darba stāža kritērija izmantošana principā ir piemērota šī mērķa sasniegšanai, jo darba stāžs ir tieši saistīts ar darba pieredzi. Tomēr, ja pamata lietā apstrīdētais pasākums ļauj ierēdņim pakāpties pa līmeņiem pakāpē, kurā viņš ir klasificēts, atkarībā no vecuma palielināšanās un tādējādi no darba stāža, jāatzīst, ka tāda ierēdņa, kuram nav nekādas darba pieredzes, sākotnējā iekļaušana noteiktas pakāpes noteiktā līmenī, viņu pieņemot darbā, ir pamatota tikai ar viņa vecumu (spriedums *Hennigs* un *Mai*, EU:C:2011:560, 74. un 75. punkts).
- 51 Kā Tiesa konstatēja sprieduma *Hennigs* un *Mai* (EU:C:2011:560) 77. punktā, no tā izriet, ka šādā gadījumā, darbā pieņemšanas brīdī klasificējot ierēdņi pamatalgas līmeni atbilstoši viņa vecumam, tiek pārsniegts tas, kas ir vajadzīgs un piemērots, lai sasniegtu Vācijas valdības izvirzīto likumīgo mērķi ņemt vērā darbinieka pirms pieņemšanas darbā iegūto darba pieredzi.

52 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds pasākums, kāds aplūkots pamatlietā, atbilstoši kuram katras amata pakāpes ietvaros ierēdņa pamatalgas līmenis, viņu pieņemot darbā, tiek noteikts atkarībā no viņa vecuma.

Par sesto un septīto jautājumu

53 Ar sesto un septīto jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā jaunās atalgojuma sistēmas ietvaros ir paredzēti jau apstiprināto ierēdņu pārklasificēšanas noteikumi pirms minētā tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā un paredzēts, ka, no vienas puses, algas līmenis, kurā turpmāk ierēdnis tiks iekļauts, ir nosakāms tikai atbilstoši pamatalgas apmēram, kuru tas saņēma atbilstoši vecajai atalgojuma sistēmai, bet tās pamatā savukārt bija diskriminācija ierēdņa vecuma dēļ, un, ka, no otras puses, vēlāka virzība uz augstākiem jaunās atalgojuma sistēmas līmeņiem turpmāk notiek tikai atbilstoši pieredzei, kas iegūta kopš šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šis likums turpina diskrimināciju vecuma dēļ un, atbilstošā gadījumā, vai tā ir attaisnojama ar mērķi saglabāt iegūtās tiesības un likumīgās cerības saistībā ar atalgojuma pieaugumu nākotnē.

54 Jāatgādina, kā izriet arī no iesniedzējtiesas nolēmumiem, ka Jaunais likums par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu un Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, šajā federālajā zemē ir veidoti no Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu.

55 Jaunajā likumā par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu paredzētā atalgojuma sistēma vairs neparedz nedz vecuma, nedz izdienas stāža kategorijas, bet gan jauno ierēdņu sākotnēju klasificēšanu “pieredzes līmeņos” un vēlāku atalgojuma pieaugumu pa līmeņiem atbilstošajā atalgojuma pakāpē saskaņā ar prasībām nostrādātajiem laikposmiem.

56 Likumā, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu savukārt ir paredzēts, ka katru jau apstiprināto ierēdņi pārklasificē līmenī vai pagaidu līmenī atbilstoši 2011. gada 31. jūlijā ieņemtajam amatam un pamatalgai, uz kuru tam bija tiesības 2011. gada 1. augustā. Viņš tiek klasificēts līmenī vai pagaidu līmenī, kurš atbilst pamatalgas summai, kas noapaļota līdz augstākajai vienībai.

57 Attiecībā uz jautājumu, vai Likumā, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, ir ietverta atšķirīga attieksme vecuma dēļ Direktīvas 2000/78 2. panta 1. un 2. punkta izpratnē, no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka jau apstiprināto ierēdņu klasificēšana pārejas līmenī tiem garantē pamatalgu, kuras apmērs atbilst tam, ko tie saņēma atbilstoši Vecajam likumam par ierēdņu atalgojumu. Atalgojums, uz kuru bija tiesības atbilstoši pēdējam minētajam likumam, ietvēra pamatalgu, kuru darbā pieņemšanas brīdī aprēķināja vienīgi atbilstoši ierēdņa vecumam. Kā Tiesa ir precizējusi šī sprieduma 43. punktā, atalgojuma aprēķina metode radīja diskrimināciju, kas bija tieši pamatota ar vecuma kritēriju Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkta un 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

58 Tādējādi, nosakot atsauces atalgojumu, pamatojoties uz atalgojumu, kuru jau apstiprinātie ierēdņi saņēma iepriekš, kura pamatā savukārt bija izdienas stāžs, ar Likumu, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, tika saglabāta diskriminējošā situācija, kuras rezultātā, kaut gan viņi ir salīdzināmās situācijās, vieni ierēdņi saņem mazāku algu nekā citi ierēdņi tikai atkarībā no vecuma, kāds viņiem ir bijis darbā pieņemšanas brīdī (skat. pēc analogijas spriedumu *Hennigs* un *Mai*, EU:C:2011:560, 84. punkts).

- 59 Šī atšķirīgā attieksme var turpināties Jaunā likuma par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu ietvaros, jo jau apstiprināto ierēdņu galīgā klasificēšana notika, izmantojot katram darbiniekam piešķirto līmeni vai pārejas līmeni (skat. pēc analogijas spriedumu *Hennigs* un *Mai*, EU:C:2011:560, 85. punkts).
- 60 No šiem apsvērumiem izriet, ka gan atbilstoši Likumam, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, gan atbilstoši Jaunajam likumam par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu, atsevišķi jau apstiprinātie ierēdņi saņem mazāku algu nekā citi ierēdņi tikai atkarībā no vecuma, kāds viņiem ir bijis darbā pieņemšanas brīdī, kas savukārt rada diskrimināciju vecuma dēļ Direktīvas 2000/78 2. panta izpratnē.
- 61 Tādēļ ir jāpārbauda, vai šo atšķirīgo attieksmi vecuma dēļ var attaisnot, ņemot vērā Direktīvas 2000/78 6. panta 1. punktu.
- 62 Šajā ziņā ir jāpārbauda, vai, ievērojot šī sprieduma 45. un 46. punktā minētos principus, Likumā, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu un tādējādi arī Jaunajā likumā par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu ietvertā atšķirīgā attieksme vecuma dēļ ir pasākums, kuram ir likumīgs mērķis un kas ir piemērots un vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai.
- 63 No iesniedzējtiesas nolēmumiem un Vācijas valdības apsvērumiem izriet, ka Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, mērķis ir aizsargāt jau iegūtās tiesības un tiesisko paļāvību saistībā ar atalgojuma progresu nākotnē. Vācijas valdība cita starpā norāda, ka sabiedrības dalības procedūrā saistībā ar *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma reformu arodbiedrības uzstāja uz plašu jau iegūto tiesību saglabāšanu un pieprasīja pieņemt papildu normas šīs saglabāšanas nodrošināšanai. Minētā valdība uzskata, ka likuma projekts, kurā šo tiesību saglabāšana nebūtu ievērota, būtu sastapies ar arodbiedrību pretestību, kas nopietni apdraudētu tā pieņemšanu.
- 64 Vispirms jānorāda, ka noteiktas kategorijas personu iegūto tiesību aizsardzība ir primārs vispārējo interešu apsvērums (spriedums Komisija/Vācija, C-456/05, EU:C:2007:755, 63. punkts, un *Hennigs* un *Mai*, EU:C:2011:560, 90. punkts).
- 65 Turpinot par Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, piemērotību, ir svarīgi norādīt, ka, pirmkārt, Vācijas valdība ir atzīmējusi, ka Vecais likums par ierēdņu atalgojumu lielākajai daļai jau apstiprināto ierēdņu, ņemot vērā tolaik raksturīgo karjeras progresu, bija izdevīgāks nekā Jaunais likums par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu. Tādējādi, ar pēdējo minēto likumu jau apstiprinātos ierēdņus klasificējot tieši šajā likumā paredzētajā sistēmā, rastos situācija, ka daudzi no tiem zaudētu daļu atalgojuma, kas lēšama viena līmeņa apmērā, proti, atkarībā no pakāpes, 80–150 euro.
- 66 Otrkārt, kā izriet no Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, 2. panta 2. punkta, jau apstiprinātie ierēdņi tika klasificēti līmenī, kas atbilst viņu iepriekš saņemtajai pamatalgai, kas noapaļota līdz nākamajai lielākajai vienībai.
- 67 Šādos apstākļos jākonstatē, ka iepriekšējā atalgojuma saglabāšana un līdz ar to atšķirīgas attieksmes vecuma dēļ saglabāšana ir ļāvusi izvairīties no atalgojuma samazinājuma un, kā izriet no šī sprieduma 63. punkta, tām bija izšķiroša nozīme, lai ļautu valsts likumdevējam īstenot pāreju no Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu sistēmas uz sistēmu, kas paredzēta Jaunajā likumā par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu.
- 68 Tāds likums kā Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, tādējādi ir piemērots attiecīgā mērķa, kas ir iegūto tiesību saglabāšana, sasniegšanai.
- 69 Vēl jāpārbauda, vai šis likums nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu šo mērķi.

- 70 Iesniedzējtiesa šai ziņā norāda, ka būtu bijis vēlāmāk visiem jau apstiprinātajiem ierēdņiem retroaktīvi piemērot klasifikācijas sistēmu vai uz tiem attiecināt pārejas sistēmu, ar ko jau apstiprinātam ierēdnim, kam pienākas šī priekšrocība, iepriekšējais atalgojums tiek saglabāts tik ilgi, līdz tas iegūst jaunajā atalgojuma sistēmā paredzēto pieredzi, lai pretendētu uz augstāku atalgojumu.
- 71 Lai pārbaudītu, vai tāds likums kā Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, pārsniedz nepieciešamo izvirzīto mērķu sasniegšanai, šī norma jāaplūko tās kontekstā un jāņem vērā kaitējums, ko ar to var nodarīt skartajām personām (spriedums *HK Danmark*, C-335/11, EU:C:2013:222, 89. punkts).
- 72 Attiecībā uz, pirmkārt, kontekstu, kādā tika pieņemts Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, ir jānorāda, ka no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka kompetentie valsts likumdevēji, pirms vēl tika pasludināts spriedums *Hennigs* un *Mai* (EU:C:2011:560), atcēla Veco likumu par ierēdņu atalgojumu un, lai izskaustu tajā ietvertu diskrimināciju vecuma dēļ, veica federālo un *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma reformu.
- 73 Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, tika pieņemts šādā kontekstā, un tajā, kā atgādināts tā nosaukumā, ir paredzēta pārejas atkāpe attiecībā uz jau apstiprinātajiem ierēdņiem. Šo ierēdņu pārklasificēšana līmeņos vai pagaidu līmeņos notika nekavējoties, un pēc tam, kad tie tika galīgi klasificēti atbilstoši Jaunajam likumam par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu, to atalgojums progresē vienīgi atbilstoši šajā likumā paredzētajiem kritērijiem, proti, profesionālajai pieredzei un nopelniem, savukārt vecums šo kritēriju starpā vairs nav ietverts.
- 74 Vācijas valdība uzsver, ka šī reforma nedrīkstēja radīt nedz ienākumu kā tādu, nedz ienākumu visā jau apstiprināto ierēdņu karjeras perspektīvā samazināšanos. Šai reformai, kura tika īstenota *Land Berlin* dziļās parādu krīzes kontekstā un valsts mērogā cenšoties konsolidēt budžetu, vajadzēja noritēt bez papildu izmaksām. Turklāt, ņemot vērā ievērojamo pārklasificējamo ierēdņu skaitu, pārejai uz jauno sistēmu bija jānotiek bez pārmērīgas administratīvo resursu iesaistes, proti, ciktāl iespējams, nepārbaudot katru gadījumu atsevišķi.
- 75 Vācijas valdība šai ziņā norāda, ka būtu bijis jāizvērtē vairāk nekā 65 000 individuālu gadījumu, lai noteiktu “pieredzes līmeni” atbilstoši Jaunā likuma par *Land Berlin* ierēdņu atalgojumu 27. un 28. pantam, un pēc tam jāaprēķina, vai pārklasificēšana būtu vai nebūtu izdevīgāka atbilstoši Likuma, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu. Šādas pārbaudes ilgtu aptuveni 360 000 stundu.
- 76 Šī valdība piebilst, ka attiecībā uz ievērojamu pārklasificējamo ierēdņu skaitu vairs nebija iespējams *a posteriori* un individuāli noteikt nodarbinātības posmus pirms apstiprināšanas amatā, uz kuriem tie varētu efektīvi atsaukties. Tādējādi attiecīgā gadījumā šādi laikposmi bez pierādījumiem būtu vai nu pilnībā jāatzīst, vai jāizslēdz, kā rezultātā atbilstošos gadījumos iesaistītajiem ierēdņiem rastos fiksēta priekšrocība vai neizdevīgums. Šāda procedūra radītu patvaļīgus un tādējādi nepieļaujamus rezultātus.
- 77 Ir jāatgādina, ka attaisnojumi, kas saistīti ar finansiālās nastas palielināšanos un ar iespējamām administratīvām grūtībām principā nevar pamatot to, ka nav ievēroti pienākumi saistībā ar diskriminācijas vecuma dēļ aizliegumu atbilstoši Direktīvas 2000/78 2. pantam (skat. pēc analogijas spriedumu *Erny*, C-172/11, EU:C:2012:399, 48. punkts).
- 78 Katrā ziņā nav jāpieprasa, lai katrs gadījums tiktu izskatīts atsevišķi, lai *a posteriori* un individuāli noteiktu iepriekšējos pieredzes periodus, ciktāl attiecīgās sistēmas pārvaldībai ir jāpaliek darboties spējīgai no tehniskā un ekonomiskā viedokļa (skat. pēc analogijas spriedumu *Dansk Jurist- og Økonomforbund*, C-546/11, EU:C:2013:603, 70. punkts).

- 79 Šāds apsvēruma ir spēkā, ņemot vērā lielo ierēdņu skaitu, attiecīgā laikposma ilgumu, konkrēto karjeru dažādību un grūtības, kas varētu rasties, nosakot iepriekšējos nodarbinātības laikposmus, uz kuriem ierēdņi var efektīvi atsaukties. Tādējādi var piekrist, ka metode, atbilstoši kurai katra jau apstiprinātā ierēdņa gadījums ir jāizvērtē atsevišķi, būtu pārlietu sarežģīta un ar lielu kļūdīšanās risku.
- 80 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka valsts likumdevējs nav pārsniedzis novērtējuma brīvības robežas, uzskatīdams, ka nav nedz reāli, nedz vēlami visiem jau apstiprinātajiem ierēdņiem retroaktīvi piemērot klasifikācijas sistēmu vai uz tiem attiecināt pārejas sistēmu, ar ko jau apstiprinātam ierēdņim, kam pienākas šī priekšrocība, iepriekšējais atalgojums tiek saglabāts tik ilgi, līdz tas iegūst jaunajā atalgojuma sistēmā paredzēto pieredzi, lai pretendētu uz augstāku atalgojumu.
- 81 Otrkārt, attiecībā uz kaitējumu, ko tāds likums kā Likums, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, varētu radīt personām, kurām tas ir piemērojams, ir jāatzīst, ka, ņemot vērā no šī sprieduma 75. un 76. punkta izrietošo, kā arī faktu, ka nav efektīvas atsauces sistēmas, kas ļautu salīdzināt izdevīgākā un neizdevīgākā situācijā esošus ierēdņus, šādu kaitējumu ir jo īpaši grūti noteikt.
- 82 Tiesā turklāt tika uzsvērts, ka atalgojuma atšķirība ir ierobežota Vācijas civildienesta tiesībās valdošo ierobežojumu attiecībā uz maksimālo vecumu apstiprināšanai amatā dēļ. Tādējādi no Vācijas valdības apsvērumiem izriet, ka pamata lietās ir piemērojams 35 gadu vecuma ierobežojums, līdz ar to iespējamās atšķirības atalgojumā nevar sasniegt starpību starp pakāpes pirmo un pēdējo līmeni.
- 83 Visbeidzot no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka ar Likumu, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, atalgojuma atšķirība tiek saglabāta gandrīz tāda pati, līdz jau apstiprinātie ierēdņi sasniedz savas pakāpes augstāko līmeni, tomēr šajos nolēmumos nav precīzāku vai konkrētāku ziņu par šo apstākli. Vācijas valdība pati ir norādījusi divus mehānismus, ar kuriem, pēc tās domām, būtu iespējams mazināt vai pat likvidēt atšķirīgo attieksmi, kas radusies, divus ierēdņus klasificējot dažādos līmeņos to vecuma dēļ. Šī valdība norāda, ka, samazinot līmeņu skaitu un ierēdņus pārklasificējot līmenī, kurš atbilst to iepriekšējai pamatalgai, kas noapaļota līdz lielākajai vienībai, atalgojuma atšķirības samazinātos vai pat gadu gaitā izzustu pavisam.
- 84 Ņemot vērā iesniedzējtiesas nolēmumus un Tiesai iesniegtajos lietas materiālos pieejamo informāciju, šādu iespēju nevar izslēgt.
- 85 Šādos apstākļos nešķiet, ka valsts likumdevējs, pieņemot pārejas atkāpes pasākumus, kas īstenoti ar Likumu, ar ko nosaka *Land Berlin* ierēdņu atalgojuma pārejas sistēmu, būtu pārsniedzis to, kas nepieciešams mērķa sasniegšanai.
- 86 Līdz ar to uz sesto un septīto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir pamatlietā, kurā paredzēti noteikumi pirms šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā apstiprināto ierēdņu pārklasificēšanai jaunās atalgojuma sistēmas ietvaros un kurā paredzēts, pirmkārt, ka līmeni, kurā tie turpmāk tiks klasificēti, nosaka tikai atbilstoši pamatalgai, ko tie saņēma atbilstoši vecajai atalgojuma sistēmai, kuras pamatā savukārt bija diskriminācija ierēdņa vecuma dēļ, un, otrkārt, ka vēlāka virzība uz nākamo atalgojuma līmeni turpmāk tiek noteikta vienīgi atbilstoši profesionālajai pieredzei, kas iegūta kopš minētā tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā.

Par ceturto jautājumu

- 87 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā Tiesai par juridiskajām sekām, kādas būtu, ja Vecajā likumā par ierēdņu atalgojumu būtu pārkāpts diskriminācijas vecuma dēļ aizlieguma princips. Šī tiesa vēlas noskaidrot, vai šīs sekas izriet no Direktīvas 2000/78 vai judikatūras spriedumā *Francovich* u.c. (C-6/90 un C-9/90, EU:C:1991:428) un vai pēdējā gadījumā ir izpildīti nosacījumi par Vācijas

Federatīvās Republikas atbildības iestāšanos. Minētā tiesa īpaši interesējas, vai tādos apstākļos, kādi ir pamatlietās, Savienība tiesības un it īpaši Direktīvas 2000/78 17. pants paredz diskriminētajiem ierēdņiem retroaktīvi piešķirt naudas summu, kas atbilst starpībai starp faktiski saņemto atalgojumu un viņu pakāpes augstākajam līmenim atbilstošo atalgojumu.

- 88 Vispirms ir svarīgi atgādināt, ka pienākums, ka valsts tiesības ir jāinterpretē atbilstoši Savienības tiesībām, prasa, lai valsts tiesas, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, veiktu visas to kompetencē ietilpstošās darbības, lai nodrošinātu Direktīvas 2000/78 pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst tās mērķim (šajā ziņā skat. spriedumu *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, 56. punkts).
- 89 Ja nav iespējams veikt šīs direktīvas prasībām atbilstoši valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju un piemērošanu, ir arī jāatgādina, ka saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu, kas ir piemērojams arī nediskriminācijas vecuma dēļ principam, neatbilstošs valsts tiesiskais regulējums, kas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, nav jāpiemēro (skat. spriedumu *Kücükdeveci*, C-555/07, EU:C:2010:21, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 90 Tomēr lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa norāda, ka tai nešķiet, ka Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. un 28. pantu varētu interpretēt Savienības tiesībām atbilstīgā veidā.
- 91 Šī tiesa turklāt konstatē, ka, piemērojot Vācijas tiesībās atzītās interpretācijas metodes, tā nespēj aizpildīt tiesisko vakuumu, kas rastos, nepiemērojot diskriminācijas aizliegumam pretrunā esošās valsts tiesību normas. Minētā tiesa arī norāda, ka atšķirībā no situācijas lietā *Hennigs* un *Mai* (EU:C:2011:560) pamatlietās piemērojamās Vācijas tiesības tai neļauj diskriminētajiem ierēdņiem piešķirt tiesības saņemt starpību starp viņu atalgojumu un to ierēdņu atalgojumu, kuri vecuma dēļ tikuši klasificēti augstākā līmenī.
- 92 Turklāt, ņemot vērā apsvērumus saistībā ar tiesisko paļāvību un iegūtajām tiesībām, vairs nav arī iespējams veikt vecāko ierēdņu retroaktīvu klasificēšanu zemākā līmenī.
- 93 Atsaukdams uz spriedumiem *Terhoeve* (C-18/95, EU:C:1999:22, 57. punkts) un *Landtová* (C-399/09, EU:C:2011:415, 51. punkts), šī tiesa katrā ziņā vēlas noskaidrot, vai gadījumos, kad tiek konstatēta Savienības tiesībām pretrunā esoša diskriminācija, un tikmēr, kamēr nav veikti pasākumi, kas atjaunotu vienlīdzīgu attieksmi, vienlīdzības principa ievērošanu var nodrošināt, vienīgi piešķirot mazāk labvēlīgo attieksmi saņēmušās kategorijas personām tās pašas priekšrocības, kādas ir privileģētajai kategorijai piederīgajām personām.
- 94 Pirmkārt, jānorāda, ka valsts tiesai ir jāizdara secinājumi par juridiskajām sekām, kādas ir tāda tiesiskā regulējuma, kāds aplūkots pamatlietā, neatbilstībai Direktīvai 2000/78.
- 95 Otrkārt, attiecībā uz spriedumiem *Terhoeve* (EU:C:1999:22) un *Landtová* (EU:C:2011:415) Tiesa būtībā ir nospriedusi, ka, ja valsts tiesiskajā regulējumā pretēji Savienības tiesībām ir paredzēta atšķirīga attieksme vairāku personu grupu starpā un kamēr nav veikti pasākumi, kas atjaunotu vienlīdzīgu attieksmi, vienlīdzības principa ievērošanu var nodrošināt, vienīgi piešķirot mazāk labvēlīgo attieksmi saņēmušās kategorijas personām tās pašas priekšrocības, kādas ir privileģētajai kategorijai piederīgajām personām. Tiesa šajos spriedumos ir turklāt precizējusi, ka privileģētajai kategorijai piederīgajām personām piemērojamais režīms ir vienīgā pareizā atsauces sistēma, ja nav notikusi pareiza Savienības tiesību piemērošana.
- 96 Jānorāda, ka šo risinājumu ir paredzēts piemērot vienīgi tad, ja ir šāda atsauces sistēma. Un jāatzīst, ka šādas sistēmas nav pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā, atbilstoši kuram nav iespējams nošķirt privileģētu ierēdņu kategoriju. Patiesībā Vecā likuma par ierēdņu atalgojumu 27. un 28. pants ir piemērojami ikvienam ierēdnim, viņu pieņemot darbā, un, kā izriet no šī sprieduma 42. punkta, no tā izrietošie diskriminējošie aspekti potenciāli skar visus ierēdņus.

- 97 No tā izriet, ka šī sprieduma 93. un 95. punktā minētā judikatūra nav piemērojama lietā, kas tiek izskatīta iesniedzējtiesā.
- 98 Treškārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Eiropas Savienības dibināšanas līgumu sistēmā ir paredzēts valsts atbildības princips attiecībā uz indivīdiem radīto kaitējumu, kas radies saistībā ar tās izdarītu Savienības tiesību pārkāpumu (šai ziņā skat. spriedumus *Francovich* u.c., EU:C:1991:428, 35. punkts; *Brasserie du pêcheur* un *Factortame*, C-46/93 un C-48/93, EU:C:1996:79, 31. punkts, kā arī *Transportes Urbanos y Servicios Generales*, C-118/08, EU:C:2010:39, 29. punkts).
- 99 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka zaudējumus cietušajiem indivīdiem ir tiesības uz atlīdzinājumu, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, ja pārkāptās Savienības tiesību normas mērķis ir piešķirt tiesības indivīdiem, ja šīs normas pārkāpums ir pietiekami būtisks un ja ir tieša cēloņsakarība starp šo pārkāpumu un indivīdiem nodarīto kaitējumu (šai ziņā skat. spriedumu *Transportes Urbanos y Servicios Generales*, EU:C:2010:39, 30. punkts).
- 100 Šo nosacījumu, kas ļauj noteikt dalībvalstu atbildību par indivīdiem nodarīto kaitējumu, kurš radies Savienības tiesību pārkāpumu rezultātā, piemērošana principā ir jāveic valsts tiesām saskaņā ar Tiesas sniegtajiem norādījumiem šādu nosacījumu ieviešanai (skat. spriedumu *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, 210. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 101 Attiecībā uz pirmo nosacījumu atliek konstatēt, ka Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkts, lasot to kopā ar tās 1. pantu, vispārīgi un viennozīmīgi aizliedz jebkādu tiešu vai netiešu diskrimināciju, kas nav objektīvi pamatota, attiecībā uz darbu un nodarbinātību, kuras pamatā cita starpā ir darba ņēmēja vecums. Šo normu mērķis ir sniegt indivīdiem tiesības, uz kurām tie var atsaukties pret dalībvalstīm.
- 102 Attiecībā uz otro nosacījumu Tiesa ir precizējusi, ka pietiekami būtisks Savienības tiesību pārkāpums ir noticis tad, ja dalībvalsts ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas, šai sakarā cita starpā ņemot vērā pārkāptā noteikuma skaidrības un precizitātes pakāpi, kā arī rīcības brīvības, ko pārkāptais noteikums atstāj valsts iestādēm, apjomu (spriedums *Synthon*, C-452/06, EU:C:2008:565, 37. punkts un tajā minētā judikatūra). Tātad dalībvalsts rīcības brīvības apjoms ir svarīgs kritērijs, lai noteiktu pietiekami būtiska Savienības tiesību pārkāpuma esamību (spriedums *Robins* u.c., C-278/05, EU:C:2007:56, 72. punkts).
- 103 Šajā gadījumā, lai noteiktu, vai attiecīgā dalībvalsts ir izdarījusi pietiekami būtisku Direktīvas 2000/78 2. panta pārkāpumu, valsts tiesai ir jāņem vērā apstākļi, ka šīs direktīvas 6. panta 1. punkta pirmajā daļā dalībvalstīm ir piešķirtas tiesības paredzēt dažādus pasākumus, kuri ietver atšķirīgu attieksmi vecuma dēļ, kā arī piešķirta plaša rīcības brīvība ne tikai sociālās politikas un nodarbinātības jomā, izvēloties noteiktu mērķi, bet arī nosakot pasākumus, ar kuriem iespējams tos sasniegt.
- 104 Jāatzīst, ka dalībvalstīm Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punktā un 6. panta 1. punktā paredzētā pienākuma raksturs un tvērums attiecībā uz tādu valsts tiesisko regulējumu kā Vecais likums par ierēdņu atalgojumu ir precizēti kopš sprieduma *Hennings* un *Mai* (EU:C:2011:560) pasludināšanas.
- 105 Šai ziņā ir jāatgādina, ka, lai arī Tiesas prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ietvaros sniegtā Savienības tiesību normas interpretācija izskaidro un vajadzības gadījumā precizē šīs normas nozīmi, kādā tā ir vai būtu jāsaprot, un apjomu, kādā tā ir vai būtu jāpiemēro no tās spēkā stāšanās brīža (skat. šai ziņā it īpaši spriedumu *RWE Vertrieb*, C-92/11, EU:C:2013:180, 58. punkts), tomēr valsts tiesai ir jāizvērtē, vai dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2000/78 2. panta 2. punktu paredzēto pienākumu raksturs un tvērums attiecībā uz tādu tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā, nav uzskatāmi par skaidriem un precīziem tikai kopš sprieduma *Hennings* un *Mai* (EU:C:2011:560) pasludināšanas, proti, 2011. gada 8. septembra (skat. pēc analogijas spriedumu *Hogan* u.c., C-398/11, EU:C:2013:272, 51. un 52. punkts). Atbilstošā gadījumā tai būtu jālemj, ka pirms minētā datuma pietiekami būtisks pārkāpums nav izdarīts.

- 106 Attiecībā uz trešo valsts atbildības Savienības tiesību pārkāpuma dēļ iestāšanās nosacījumu iesniedzējtiesai ir jāpārlicinās, vai, kā šķiet izrietam no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, pastāv cēloņsakarība starp minēto pārkāpumu un pamatlietu pusēm iespējami radušos kaitējumu.
- 107 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai ir izpildīti visi Tiesas judikatūrā definētie nosacījumi, lai saskaņā ar Savienības tiesībām iestātos Vācijas Federatīvās Republikas atbildība.
- 108 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz ceturto jautājumu ir jāatbild šādi:
- Tādos apstākļos, kādi ir pamatlietās, Savienības tiesībās un it īpaši Direktīvas 2000/78 17. pantā nav paredzēts diskriminētajiem ierēdņiem retroaktīvi piešķirt naudas summu, kas atbilst starpībai starp faktiski saņemto atalgojumu un viņu pakāpes augstākajam līmenim atbilstošo atalgojumu.
 - Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai ir izpildīti visi Tiesas judikatūrā definētie nosacījumi, lai saskaņā ar Savienības tiesībām iestātos Vācijas Federatīvās Republikas atbildība.

Par astoto jautājumu

- 109 Ņemot vērā uz sesto un septīto jautājumu sniegto atbildi, uz astoto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par piekto jautājumu

- 110 Ar savu piekto jautājumu iesniedzējtiesa vēlas būtībā noskaidrot, vai Savienības tiesībām pretrunā ir tāda tiesību norma, kāda aplūkota pamatlietās, kurā ierēdnim paredzēts pienākums relatīvi īsā termiņā, proti, pirms attiecīgā finanšu gada beigām, izvirzīt tiesības uz finansiāliem pabalstiem, kuras tieši likumā nav paredzētas.
- 111 Kā savu secinājumu 111. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Direktīvas 2000/78 9. pantā ir noteikts, ka, pirmkārt, dalībvalstis nodrošina, lai tiesiskās un/vai administratīvās procedūras, kuru mērķis ir panākt, ka tiek izpildīti šajā direktīvā paredzētie pienākumi, būtu pieejamas visām personām, kuras uzskata sevi par cietušām tāpēc, ka attiecībā uz viņām nav ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, un, otrkārt, ka šie dalībvalstu pienākumi neskar valsts noteikumus, kuri attiecas uz termiņiem prasības celšanai attiecībā uz minēto principu. No šīs normas teksta izriet, ka jautājums par termiņiem tādas procedūras ierosināšanai, kuras mērķis ir panākt no minētās direktīvas izrietošo pienākumu izpildi, Savienības tiesībās nav reglamentēts.
- 112 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ja nav Savienības tiesiskā regulējuma attiecīgajā jomā, procesuālie noteikumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu to tiesību aizsardzību, kas attiecīgajām personām pienākas atbilstoši Savienības tiesībām, ir katras dalībvalsts iekšējās tiesiskās kārtības jautājums, ņemot vērā dalībvalstu procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav nelabvēlīgāki par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas valsts tiesībās (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai ārkārtīgi sarežģītu Savienības tiesiskās kārtības piešķirto tiesību izmantošanu (efektivitātes princips) (skat. it īpaši spriedumu *Meilicke* u.c., C-262/09, EU:C:2011:438, 55. punkts, kā arī *Pelati*, C-603/10, EU:C:2012:639, 23. punkts).
- 113 Attiecībā uz līdzvērtības principu saistībā uz pamatlietām jānorāda, ka Tiesas rīcībā nav nekādu elementu, kas ļautu apšaubīt pamatlietās aplūkotās tiesību normas atbilstību šim principam.
- 114 Attiecībā uz efektivitātes principu Tiesa par saderīgu ar Savienības tiesībām ir atzinusi saprātīgu termiņu noteikšanu prasības celšanai, kuru neievērošanas gadījumā tiesiskās drošības interesēs iestājas noilgums, vienlaikus aizsargājot ieinteresēto personu un attiecīgo iestādi. Šādi termiņi nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas izriet no Savienības tiesību sistēmas (spriedums *Meilicke* u.c., EU:C:2011:438, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

115 No iepriekš izklāstītā izriet, ka uz piekto uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesībām pretrunā nav tāda tiesību norma, kāda aplūkota pamatlietās, kurā ierēdnim paredzēts pienākums relatīvi īsā termiņā, proti, pirms attiecīgā finanšu gada beigām, izvirzīt tiesības uz finansiāliem pabalstiem, kuras tieši likumā nav paredzētas, ja vien ar šo normu netiek pārkāpts līdzvērtības un efektivitātes princips. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietās šie nosacījumi ir izpildīti.

Par tiesāšanās izdevumiem

116 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka ierēdņu atalgojuma nosacījumi ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā;
- 2) Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds pasākums, kāds aplūkots pamatlietā, atbilstoši kuram katras amata pakāpes ietvaros ierēdņa pamatalgas līmenis, viņu pieņemot darbā, tiek noteikts atkarībā no viņa vecuma;
- 3) Direktīvas 2000/78 2. pants un 6. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā, kurā paredzēti noteikumi pirms šī tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā apstiprināto ierēdņu pārklassificēšanai jaunās atalgojuma sistēmas ietvaros un kurā paredzēts, ka līmeni, kurā tie turpmāk tiks klasificēti, nosaka tikai atbilstoši pamatalgai, ko tie saņēma atbilstoši vecajai atalgojuma sistēmai, kuras pamatā savukārt bija diskriminācija ierēdņa vecuma dēļ, un, otrkārt, ka vēlāka virzība uz nākamo atalgojuma līmeni turpmāk tiek noteikta vienīgi atbilstoši profesionālajai pieredzei, kas iegūta kopš minētā tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā;
- 4) tādus apstākļos, kādi ir pamatlietās, Savienības tiesībās un it īpaši Direktīvas 2000/78 17. pantā nav paredzēts diskriminētajiem ierēdņiem retroaktīvi piešķirt naudas summu, kas atbilst starpībai starp faktiski saņemto atalgojumu un viņu pakāpes augstākajam līmenim atbilstošo atalgojumu.

Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai ir izpildīti visi Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā definētie nosacījumi, lai saskaņā ar Savienības tiesībām iestātos Vācijas Federatīvās Republikas atbildība;

- 5) no iepriekš izklāstītā izriet, ka uz piekto uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesībām pretrunā nav tāda tiesību norma, kāda aplūkota pamatlietās, kurā ierēdnim paredzēts pienākums relatīvi īsā termiņā, proti, pirms attiecīgā finanšu gada beigām, izvirzīt tiesības uz finansiāliem pabalstiem, kuras tieši likumā nav paredzētas, ja vien ar šo normu netiek pārkāpts līdzvērtības un efektivitātes princips. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietās šie nosacījumi ir izpildīti.

[Paraksti]